

4. Закон України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 № 964-IV [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/964-15>.

РОЗРОБКА ЗАХОДІВ ЗАПОБІГАННЯ БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТА ДЕРЖАВИ

Бреус С. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри бізнес-економіки
Дремлюга Я. О., магістрант
Київський національний університет технологій та дизайну

За умов, в яких сьогодні функціонує економіка України, зростає роль діагностики банкрутства підприємств та розробки заходів його запобігання. Загалом проблема банкрутства є досить болючим питанням в сьогоднішніх економічних умовах, оскільки значна частина українських промислових підприємств перебуває у складному фінансовому становищі. Зазначене негативно впливає на рівень економічної безпеки самих суб'єктів господарювання та держави в цілому.

Згідно зі ст. 1 Закону України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [1] «банкрутство – визнана господарським судом неспроможність боржника відновити свою платоспроможність за допомогою процедур санації та мирової угоди і погасити встановлені у порядку, визначеному цим Законом, грошові вимоги кредиторів не інакше як через застосування ліквідаційної процедури».

Відповідно до цього Закону [1] в Україні існує Державний орган з питань банкрутства (ст. 3), який «сприяє створенню організаційних, економічних, інших умов, необхідних для реалізації процедур відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом, у тому числі процедур банкрутства державних підприємств та підприємств, у статутному капіталі яких частка державної власності перевищує п'ятдесят відсотків».

Незважаючи на закріплені в законодавстві норми на практиці ситуація є нестабільною. Так, за даними табл. 1 протягом 2010-2014 років зменшилась питома вага підприємств, що одержали збиток, у відсотках до загальної кількості (з 40,8% у 2010 році до 33,7% у 2014 році). Проте на фоні зменшення кількості підприємств протягом 2010-2014 років (-5,32%) такі дані не можна вважати наслідком сталої політики економічного розвитку.

Таблиця 1

Основні показники діяльності підприємств (без урахування банків)* [2]

	2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік
Кількість підприємств, одиниць	360166	358662	347081	372811	341001
у % до попереднього року	x	99,6	96,8	107,4	91,5
на 10 тис. осіб наявного населення, одиниць	83	83	80	86	79

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг), млн грн	3291816,1	3909856,3	4104434,6	3950427,9	4170659,9
у % до попереднього року	x	118,8	105,0	96,2	105,6
Фінансовий результат (сальдо) до оподаткування, млн грн	54792,7	117489,7	75861,5	15855,7	-564376,8
у % до попереднього року	x	214,4	64,6	20,9	x
Прибуток до оподаткування, млн грн	186683,2	251354,8	243546,5	205856,9	233624,7
у % до попереднього року	x	134,6	96,9	84,5	113,5
Збиток до оподаткування, млн грн	131890,5	133865,1	167685,0	190001,2	798001,5
у % до попереднього року	x	101,5	125,3	113,3	420,0
Питома вага підприємств, що одержали збиток, у % до загальної кількості	40,8	34,6	35,3	33,9	33,7

* Без АР Крим та м. Севастополя.

Причини банкрутства можуть бути поділені на дві групи [3]:

- зовнішні (їх важко, а іноді неможливо врахувати);
- внутрішні (безпосередньо залежать від форм, методів та організації роботи на самому підприємстві).

Найбільш дієвим засобом запобігання банкрутства підприємств є своєчасне виявлення ознак фінансової кризи й аналіз можливостей відновлення його платоспроможності. Це дає можливість знайти шляхи оздоровлення фінансового стану за допомогою здійснення окремих заходів або проведення фінансової санації. До основних напрямів, що сприяють підвищенню ефективності діяльності суб'єктів господарювання і запобіганню їх банкрутства відносяться, зокрема такі [3]:

1. Впровадження технологічних нововведень (сучасні форми автоматизації та інформаційних технологій).
2. Підвищення конкурентоспроможності продукції.
3. Запровадження прогресивних методів управління персоналом (він є основним джерелом і визначальним чинником зростання ефективності діяльності підприємства).

З урахуванням зазначеного можна стверджувати, що вирішення проблеми банкрутства в певній мірі залежить від розробки та запровадження на рівні підприємства заходів, що сприяли б попередженню виникнення загроз або їх виявлення на ранніх стадіях. Використання зазначеного сприятиме покращенню фінансово-економічних показників діяльності підприємства, підвищенню рівня його економічної безпеки, а відтак, економічної безпеки держави.

Список використаних джерел:

1. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України № 784-XIV. Редакція від 06.02.2015 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2343-12>.

2. Статистичний збірник «Діяльність суб'єктів господарювання» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

3. Бурлака В. М., Соколовська В. В. Механізм запобігання банкрутства на підприємстві [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/burlaka-v-m-k-e-n-sokolovska-v-v-mehanizm-zapobigannya-bankrutstva-na-pidpriemstvi/>.

ІНВЕСТИЦІЙНО – ІННОВАЦІЙНА СКЛАДОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ДЕРЖАВИ

Бреус С. В., к.е.н., доцент, доцент кафедри бізнес-економіки
Лялька А. В., студент
Київський національний університет технологій та дизайну

В умовах переходу до постіндустріального суспільства пріоритетна роль належить знанням (ресурсу, що визначає конкурентні переваги країни у сучасному світі), що обумовлює необхідність підвищення якості освіти, зокрема, вищої, яка, в свою чергу, справляє позитивний вплив на рівень економічної безпеки вищих навчальних закладів (вони мають багато спільного з підприємствами в силу специфічних особливостей функціонування), підприємств, а відтак, держави та національної безпеки загалом.

У цьому контексті зростає роль інвестицій та інвестиційної діяльності господарюючих суб'єктів, що є підґрунтям забезпечення сталого розвитку держави.

В Україні впродовж кризових років саме інвестиційна сфера зазнала суттєвого занепаду. Зокрема, відбулось скорочення обсяг інвестицій в основний капітал у 5 разів, що справило негативний вплив на ВВП країни [1, с. 157].

Вітчизняна економіка все ще залишається малоприбутковою. Так, близько 40% підприємств ще не повною мірою пристосувалися до ринкових умов господарювання, що призводить до їх банкрутства [2, с. 93].

За роки незалежності зросла економічна небезпека за багатьма параметрами розвитку національної економіки, що потребує ґрунтовного комплексного вивчення механізму забезпечення економічної безпеки як ВНЗ й суб'єктів господарювання (адже зниження якості вищої освіти, що відбувається наряду з іншим через погіршення фінансово-економічної діяльності ВНЗ призводить до нарощування негативних тенденцій на ринку праці, зокрема, збільшення рівня безробіття серед випускників вишів, і як зворотній ефект – до погіршення показників фінансового стану підприємства), держави та національної безпеки в цілому.

При визначення основних напрямів підвищення рівня економічної безпеки держави, а відтак, національної безпеки слід взяти до уваги трактування таких категорій [3]:

- механізм забезпечення економічної безпеки держави – сукупність